

אור החיים

עונג שבת

פרשת ויגש | מס' 11

ולא צלח לו, אלא שעיקר התמיהה עליו לאחר שהוא כבר עלה לגדולה ונהיה משנה למלך, למה הוא לא כתב איגרת לאביו שהוא חי ובכך היה מפיג את צעריו, שהרי יוסף ידע כמה יעקב אוהבו ובוודאי הוא מתאבל על חסרונו ימים רבים???

ועוד קשה, מי התיר לו, ליוסף, לאחר שבאו אליו אחיו, שלא לגלות להם מיד שהוא יוסף ועל ידי כך יודיעו ליעקב תכף ומיד, ובזה שהוא לא גילה להם, הוא כביכול האריך ליעקב את ימי הצרה???

ומתוך רבינו הקדוש שנראה לפרש שמזמן שיוסף ירד למצרים ועד צאתו מבית האסורים באמת לא היה בידו להודיע לאביו כיון שהיה עבד ואסיר, אפילו אם נאמר שהיה בידו הוא חשש על נפשו שיוודע לאחיו שהוא שולח לאביו להודיעו ומפני בשתם וכלימתם מיעקב ימסרו עצמם עליו לאבדו מן העולם, וגם אפשר לומר שיוסף פחד שאם יודע ליעקב על מה שעשו לו האחים הוא יקלל אותם וימית את כולם.

ולאחר שיוסף יצא ממאסר ונעשה למשנה למלך אף על פי כן נמנע מלהודיע לאביו והוא על דרך מה שאמרו רבותינו בגמ' (ב"מ נט.) 'מוטב שיפיל אדם עצמו לכבשן האש ואל יליבין פני חברו', וחש על כבוד האחים מלביישם לפני יצחק ויעקב וכל זרע יעקב, וסבל את הכאב שהוא מצער את אביו בזה שהוא לא מודיעו ובלבד שהוא לא יביישם.

ועוד אפשר לפרש שאף שעלה לגדולה חשב יוסף שאם יודע להם שהוא רוצה להודיע לאביו הם יתייעצו עליו לעקרו מן העולם, וכמו כן תמצא ראייה לזה ממה שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא ה) שהאחים רצו לעקרו ואפילו בימי גדולתו כשהתוודע לפניהם, ובא המלאך רפאל ופזרו.

{ ויגש פרק מה פסוק כו }

'דרגות בהשראת השכינה'

אֲנִי אֶרֶד עִמָּךְ מִצְרֵימָה וְאֲנִי אֶעֱלֶךָ גַּם עִלָּה וְיוֹסֵף יָשִׁית יָדוֹ עָלַי עֵינַיִךְ :

שואל רבינו הקדוש, שמהכתוב משמע שירדה השכינה עם יעקב למצרים, וקשה שהרי חכמינו ז"ל (שמו"ר יב ה) אמרו כי ארץ מצרים להיותה מלאה גילולים לא היתה שורה השכינה שם, ומהטעם הזה היה משה רבינו צריך לצאת מחוץ לעיר כדי להתפלל, כדכתיב (שמות ט כט) 'כצאתי את העיר'.

ואולי יש לפרש שבאמת השכינה לא ירדה למצרים ומה שנאמר 'אנכי ארד עמך מצרימה' הוא על דרך מה שנאמר בתהילים (צא טו) 'עמו אנכי בצרה' שה' מצטער עם ישראל בצרתן, וגם כאן ה' רמז לו כי -

'מיהודה למדים איך להפוך את השונא לאוהב'

וַיִּגֶשׂ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי יְדָבָר נָא עֲבַדְךָ דָּבָר בְּאֲזְנֵי אֲדֹנָי וְאֵל יַחַד אֶפְרָיִם בְּעֶבְדְּךָ כִּי כְמוֹן פְּפֹרְעָה:

רבינו הקדוש מבאר את הפסוק במשלי (כז יט) 'כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם' מעבר להבנה הפשוטה כמו שאדם אוהב את השני כך גם השני יאהב אותו וכן להיפך אם הוא שונא את השני גם השני ישנא אותו. אלא מבאר רבינו שגם אם הוא שונא שלו הוא יכול לגרום לו להיפוך הלב משנאה לאהבה.

וזאת לומד רבינו בדרך דרש מהכתוב: 'וַיִּגֶשׂ אֵלָיו יְהוּדָה' שאין הכוונה כפשוט הכתוב שניגש אליו בגופו אלא נתחכם יהודה להטות את לב יוסף עליו לרחמים ולכן הקריב דעתו ורצונו אל יוסף לאהבו ולחבבו כדי שעל ידי כך תתקרב דעתו של יוסף אליו לאהבו וממילא גם יקבל דבריו ופיוסו.

ומדוע היה צריך לעשות כן מסביר רבינו, מפני שמן הטבע לא יחבבו בני יעקב את עובדי עבודה זרה והתכונה שלהם לשנוא אותם, לזה הוצרך יהודה לפי שעה להפוך את הטבע שלו ולאהבו בלבבו.

ובהקשר לפסוק במשלי מבאר רבינו על הפסוק בפרשת כי תשא 'וְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה פִּנְיָם אֶל פִּנְיָם כְּאִשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְכוּ'. כפי ההכנה שהיה עושה משה לקבלת פני השכינה באותו שיעור קיבל בחזרה, כי כפי אשר יכין האדם עצמו להשפעת הקדושה, כך הוא ישיג.

וממשיך רבינו לפרש על פי הפסוק במשלי 'כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם' שהלבבות של בני האדם ידעו להרגיש מי אוהבו ומי שונאו, כי כפי אשר יכין האדם ליבו לאהוב חברו כמו כן יתבונן לב חברו לאהוב אותו. ומסיים רבינו איך ידע האדם כמה הקדוש ברוך הוא אוהבו???. יראה שאם לבבו יתאוה ויחשוק בה' ובעבודתו זה הסימן כי ה' אוהבו, כי אהבתו לה' נובעת מאהבת ה' אליו.

{ ויגש פרק מד פסוק יח, כי תשא פרק לג פסוק יא }

'איך לא חש יוסף על צער אביו'

וַיִּגְדוּ לוֹ לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי הוּא מֵשִׁל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם וַיִּפְגַּע לְבוֹ כִּי לֹא הֶאֱמִין לָהֶם:

שואל רבינו הקדוש שאלה מתבקשת- מדוע יוסף לא הודיע ליעקב כל השנים שהיה במצרים שהוא חי, ואיך הוא לא חשש לצער של אביו שהצטער על חסרונו כל השנים האלה???. ואולי אפשר להבין שבימי עבודתו אצל פוטיפר הוא ניסה לעשות השתדלות להודיעו

על הנביא, ולאחר מכן בבית הכנסת ובית המדרש, ולאחר מכן בעשרה שלומדים ועוסקים בתורה, וכן הלאה...

ובזה מתורצת הקושיה שלא ירדה שכינה למצרים שהיא בבחינת אור הגבוה ביותר שהיא שורה על הנביא, ולכן יצא משה רבינו מהעיר לדבר עם ה', אבל בחינת אור השכינה שנמצאת אצל לומדי התורה היא ירדה עם יעקב למצרים.

ולכאורה איך אפשר לחלק בדרגות אור השכינה הרי אלהותו יתברך תמיד אורו שווה ללא שינוי???

ומפרש רבינו הקדוש שכלפי מציאותו יתברך וודאי שאין שינוי, אך כלפי הנבראים יש חילוק בדרגת אור השכינה שהם מסוגלים לקבל וישתנה ממקום למקום כפי בחינתו כשינוי שמצינו בין הר סיני לבית המקדש וכן על זה הדרך.

ומוסיף רבינו הקדוש שעל פי זה אפשר להבין את השינוי בין נשמה לנשמה שיש נשמות יותר גבוהות ויש פחות, ואפילו שכולם חצובות ממקור הנשמות שתחת כסא הכבוד.

{ ויגש פרק מו פסוק ד }

כביכול הוא יסבול איתו ביחד את הצרה, ולשון מצרימה מלשון מצר, וכמו שמצינו בפרשת שמות (ג ד) שה' נגלה למשה בתוך הסנה להראותו שהוא שוכן בסנה שהוא מקום קוצים בשביל להראות לו שהוא בצער על עם ישראל.

אולם עדיין קשה שבכמה מקומות כתוב שהשכינה כן היתה עמהם במצרים, כמבואר במסכת מגילה (כט), וכן מבואר בתנחומא (ויחי ג) מהכתוב 'וישתחו ישראל על ראש המטה' שהשכינה היתה עומדת מעליו, וכן מבואר בב"ר (צד ט) שהשכינה השלימה את מניין השבעים נפש שירדו למצרים כי בפרטן אינם אלא ששים ותשע.

ומתרץ רבינו הקדוש כי יש דרגות באור השכינה, ודוגמא לכך תמצא ששנו רבותינו (אבות פ"ג מ"ו) שעשרה אנשים שיושבים ועוסקים בתורה שכינה שרויה בניהם, ואפילו שניים ואפילו אחד, ולעומת זאת מצינו שלא ירדה שכינה ביניהם של ישראל אלא רק לאחר שעשו את המשכן, ובירידתה ראו כל ישראל את השראת השכינה, מה שאין הרגש כזה ולא כיצא בו בשעה שעוסקים בתורה ואפילו אלף אנשים ביחד, אלא וודאי שיש דרגות רבות להשראת השכינה.

צא ולמד שהדרגה הגבוהה ביותר היא השראת השכינה בהר סיני, ולמטה ממנה השראתו בבית המקדש, ולמטה ממנו השראת השכינה

ישועות בהפצת תורתו של רבינו האור החיים: המשפט שנמנע!

שלוש וברכה לעורך העלון, שמי נ. ת. ברצוני לשתף אתכם בישועה שקיבלתי בזכות 'האור החיים הקדוש'.

לפני כחודשיים ישבנו רעייתי ואני באחד הערבים והעלנו את רצוננו העז להרחיב את ביתינו בעקבות הרחבת המשפחה בלע"ה, בעוד אנו משוחחים ומעלים את הלבטים נחלשה דעתנו מלחשוב על הפרוצדורה הכרוכה בדבר, יותר מכך, ידענו שיהיו שכנים כאלו ואחרים שלא יאפשרו לנו זאת כ"כ בקלות ויערימו עלינו קשים בלשון המעטה. אדגיש, שמרבית הדיירים בבניין שלנו אינם רואים בעין יפה שהשכן מרחיב בגלל הרחבת המשפחה. בנוסף כמה מהם הם אנשים שאינם בקו הבריאות או בגיל מופלג וידוע לכל שבניה גורמת להמון רעש ולכלוך, כמובן שלא היה ברצוננו לגרום להם לעוגמת נפש חלילה. היה ברור לנו כשמשמ בצהריים שלא נקבל מהם אישורים וחתומות לבנות, אך אשתי באמונתה הרבה אמרה לי אנו נעשה השתדלות וה' יהיה בעזרנו.

בסמוך לאותו זמן נתקלנו בעלון המיוחד, וקראנו על המעלה העצומה שיש בלימוד תורתו של 'האור החיים הקדוש' ובישועות הגדולות שיש בזכותו, חשבנו והחלטנו שאנחנו מביטחים בלי נדר סכום כסף להפצת תורתו וחידושי וזכות זה בטוח נראה ישועה. ובאמת הישועה לא איחרה לבא, כבר בתחילת הבניה כאשר התחלנו להביא ציוד לבניה, ופועלים, יצא אלינו אחד השכנים בהתמרמרות, צעק ואיים, שיתבע אותנו ושהוא לא יוותר לנו עד שנגיע לבית משפט. רעייתי ואני לרגע מאוד חששנו, אך ידענו בלבנו שההבטחה והתפילה תעמוד לנו, מהר מאוד התחזקנו באמונה שלימה בה' ובזכותו של 'האור החיים הקדוש', ובאמת באופן לא מוסבר לאחר מכן היה שקט מצד אותו שכן, בדעיבד נודע לנו שאחד השכנים דיבר איתו והרגיע אותו, ויותר מכך, נפגשנו אחד עם השני לאחר מספר ימים ואותו שכן שכ"כ כעס ואיים, אמר שלום בחביבות כאילו לא היו דברים מעולם. בכל מהלך הבניה ראינו נסים גדולים ועצומים מעל הטבע.

ההשקעה בתורתו של האור החיים הקדוש לא שווה ריקם, "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו".

הודעה חשובה! דרושים מפיצים לעלון לכל חלקי הארץ, לפרטים: 052-7149157

העלון מוקדש-לרפואת שמעון בן ספיר שרה, ספיר שרה בת גנית, אברהם בן מרים, חנה בת נרציה, מיכאל בן ברוריה שרה, שמעון בן לבנה, שירה בת ספיר שרה, אלישבע בת אביגיל, מרים בת גלדיס, צביקה בן מרים, דוד בן נרציה, יצחק בן רחל, אסתר בת עיזה, אילנית בת תמר, תמר בת חנום, מעיין בת אפרת רחל, שלמה בן רויטל, מיכל בת יפה, אביגיל בת מיכל, מיכאל בן מיכל ומשפחתם. לזיווג הגן שיראל בת גנית, אפרת בת תמר, יעקב חיים בן יעל, יפית נועה בת יעל, ישראל בן יעל, שמעון בן צילה. להצלחה בכל היהודה אילה אהרון שמעון ותמר-עובדיה, יוחאי בן שושנה, אורית צביה בת דבורה, יצחק בן אוסנת, יוסף נעים וכל בני ביתו, זכריה בן שרה ובני ביתו. לע"ג הרב שמעון בן אסתר זצ"ל, חיים יעיש בן עישה, מרים בת מול מסעודה, נרציה בת רחל, סמדר שמחה בת רות, אילנה בת רינה, מיה בת שושנה, יגאל בן שמחה, חיה בת גניה, יחזקאל בן מרים, יוסף בן מסעודה, דניאל בן רחל, ליאורה בת רחל, משה בן עליזה.

קהל לך זכות בהפצת תורתו של

האור החיים הקדוש

052-7149157

לקבלת העלון במייל:

oh613000@gmail.com

